

Vogel van papier

Driemaandelijks tijdschrift
Jaargang 9, Nummer 2
April-mei-juni 2003
Afgiftekantoor: 8560 Wevelgem 1

België-Belgique
P.B.
8560 Wevelgem 1
3/5721

Aan:

V.u.: E. Debrouwere
Olmenlaan 30
8560 Moorsele

IN DIT NUMMER:

Uit de Brieven Van Inge	2
Het verhaal van Juan Carlos	8
Medicina Indigena en “westerse geneeskunde”	10
Inge en Saulo voor enkele weken op vakantie	10
De kracht van vrouwen in Oorlog en Vrede	11
Praktische informatie	12

Uit De Brieven Van Inge—wel en wee(I)

Maandag 17 maart

We hadden een goede werkweek met een heel goeie en intense personeelsvergadering. Er werd gezond gediscussieerd, veel praktische dingen opgelost, en we hebben goeie punten gescoord bij de Belgen : immers, Soetkin en Heleen waren er ook aanwezig en ook Karen Depoortere... Ze waren er alle drie van onder de indruk, dat er bij de Ecuadoranen, die meestal een wanordelijke en onbezorgde indruk geven, toch ook wel heel serieus gewerkt kan worden, waarbij iedereen aan bod kan komen... en waarin ook beslissingen genomen worden en voortgedaan wordt... Op het einde van de vergadering hadden we ook nog een reflectiemoment... om eventjes stil te staan bij al ons doen en laten en deze keer was het onderwerp het verhaal over het kindje Juan Carlos. Zijn moeder liet Juan Carlos doodgaan. Gerardo, de man die nu en dan vrijwillig meewerkt in de bibliotheek van Pomasqui en die naar Peru ging met zijn vrouw Yvonne - zijzelf is werknemer van Taporí in de bibliotheek. Hij had er een verhaal over geschreven... en dat werd nu voorgelezen... Het was een heel mooi, sterk en puur waarachtig verhaal... waarbij je de triestheid zo kan voelen en de vuilheid zo kan ruiken. (de vertaling van de tekst volgt even verder in dit nummer) Nadat de tekst was voorgelezen was het eerst nog eventjes stil en werd hier en daar zelfs een traan weggepinkt... en daarna brak de discussie uit rond : afzien in zodanig veel miserie zodat zelfs het doodgaan van een eigen kind niet meer erg lijkt, over willen uit de miserie geraken of er gewoon in verder willen blijven leven..., over hoe ik als dokter verder zo'n situaties zou kunnen aanpakken... met als grootste probleem dat het hier werkelijk over leven of dood ging...

Woensdagvoormiddag ben ik me ook nog gaan inschrijven aan de universiteit: het was weer een oefening inzake ecuadoraans geduld... want alle administratieve passen duren hier toch heel veel langer dan bij ons... maar goed, ik ben ingeschreven geraakt en we zijn 3.900 usd minder rijk... of armer..., inschrijvingsgeld dus voor welgeteld één jaar unief...we zijn in een ontwikkelingsland!

En volgende week maandag, 24 maart dus, mag ik om 7.00 uur op de lesbanken zitten. De morgenstond heeft goud in de mond..., ik hoop alleen dat ik wakker genoeg zal zijn om het te zien... In alle geval, ik heb er echt wel zin in, en ook de strijd-lust staat op het hoogste peil, om er echt het beste van te maken en er zo goed mogelijk te

presteren... Hopelijk steken ze het dan achteraf ook weer niet op het feit dat ik buitenlandse ben... Als het nog eens past, zal ik er wel nog eens een gesprekske over voeren hier aan den unief, dat ze niet zomaar moeten denken dat alles zomaar gemakkelijker is voor ons . Als het over geld gaat, dan zeggen ze dat wij toch rijk zijn, en als het over presteren gaat, dan zeggen ze dat we meer voorbereiding en kansen hebben gehad... Het is misschien wel een beetje waar, maar toch verre van helemaal waar . Ook ik moet blijven vechten en voortdoen... maar dat vinden ze blijkbaar normaal. Een nieuwe uitdaging.

Zondag 23 maart

Het was een goeie week : Ik had goeie consultaties en ook nog wat tijd om te lezen in de boeken over economie en globalisatie en wat verder te schrijven aan die scriptie over Taporí. Dat werk is nu wel niet helemaal afgeraakt in de tijd die ik ervoor voorzien had, maar de grondstructuur is wel klaar en er is al veel in het klad geschreven... Ik probeer er nu en dan aan voort te doen en tegen de grote vakantie moet het wel ongeveer klaar zijn... Het is toch wel iets moois wat we op die tien jaar gedaan hebben, al zeg ik het dan weer zelf. Vorige woensdag was ik voor de laatste keer nog op toer in Quito, samen met Karen Depoortere, met wie we het hier toch wel goed gesteld hebben hoor. En ik ging ook nog langs bij Alitalia in verband met ons ticketten en blijkbaar zou alles in orde zijn... Wat ze wel niet goed wisten is tot hoeveel weken zwangerschap ik mag reizen en na wat zoekwerk bleken ze toch dezelfde gegevens te hebben als die die ze vanuit Broederlijk Delen naar hier opgestuurd hadden, namelijk dat ik zou mogen reizen tot vier weken voor de bevallingsdatum, dus dat mag dus ook geen probleem geven. De gynaecoloog vulde al de papieren in en ik zou dus ongeveer een maand voor de afreis de ticketten kunnen afhalen. Voor de gastjes zijn ook de paspoorten toegekomen en ook ik heb een nieuw. Wel moeten we nu nog voor mezelf mijn visum laten veranderen voor Ecuador en ik zou nu een visum krijgen op basis van ons huwelijk hier, dat 180 usd kost en voor altijd is. En dan moet Saulo nog een visum aanvragen voor België... en ik denk dat we dan ongeveer rond zijn met alle paperasserij... en dat we dan echt op vakantie mogen komen...Gelukkig dat ik op tijd met alles begonnen was..

Dinsdag 25 maart

Uit De Brieven Van Inge—wel en wee(2)

We zijn vanmorgen om 5.45 uur opgestaan om tegen 6.25 te vertrekken en om 7.00 uur paraat te zijn om rond 7.15 met de eerste les te beginnen, die eigenlijk nog geen officiële les is, alleen maar een introductie zoals het de rest van de week zal zijn... Maar we mogen niet blijven zagen... : Het was een goeie les, een algemene inleiding en kennismaking met wat het Instituto de Salud Publica nu eigenlijk is, en hoe de Maestria helemaal opgebouwd is : verhelderend en logisch... Dus, we zijn goed gestart, al was het maar voor anderhalf uur... Morgen zouden we vier uur hebben en donderdag ook. Vrijdag krijgen we tijd om allerlei paperasserij op te lossen, maar dat heeft ons Inge al weer gedaan... dus we zullen ander werk voor Taporí en voor thuis en voor het kinderdagverblijf doen... En dan maandag zou de officiële start zijn...

Ik ben goed in form, en Saulo ook en nu ik hem gans de uitleg die we vanmorgen kregen nog eens overdeed, was hij blij en zei toch ook dat het wel heel interessant zal worden...

Voilà...

Zondag 6 april

Dag allemaal,
ja, we leven nog... en zijn nu aan het genieten van een verdiend uitrust-weekendje thuis met de gastjes... Het was al bij al een goede week..., vooral een week van een beetje landen en organiseren en mijne weg vinden...

De voorbije week? Van maandag tot vrijdag... : 20 uur les en ongeveer 10 uur zelfstudie, 12 uur dokter in Taporí en nog 4 uur personeelsvergadering erbij plus de klassieke ongeveer tien uur in de auto...in totaal dus ongeveer 56 uur buitenshuis op vijf dagen... Het gemiddelde is dus rap gemaakt... en de conclusies ook : het was teveel om wel te zijn... en gisteren was ik doodmoe... maar wel content want het was een goeie "werk-week" geweest. Nu is het wel nodig om een en ander te reorganiseren want anders zal het wel niet blijven te doen zijn, dus zowel in Taporí als aan de universiteit zal ik mijn tijd na deze eerste echte week, nuttiger indelen zodat het allemaal dan wel te doen zal zijn.

De lessen zelf zijn dus al goed begonnen, veel beter dan de vorige week, maar de sfeer erom, kan nog heel wat verbeteren. Het is nog een verschil tussen "zien hoe het educatief systeem in Ecuador werkt", en "er echt in on-

dergedompeld zijn"... En het zal nogal wat aanpassing van mijne kant vragen. Toen we maandag ons uurrooster voor de komende twee weken kregen, met de lesthema's en de aangeraden te lezen lectuur en de probleemstellingen die we in groep zouden moeten oplossen..., brak precies de hel los voor enkele van die "compañeros"... : een en al zenuwen, en opgejaagd artikels zoeken, en altijd maar zitten controleren wat een ander leest of opzoekt... omdat het wel eens informatie zou kunnen zijn die zij ook wel zouden kunnen gebruiken... Het was een en al een zenuwachtig gedoe... met veel entourage.. maar zonder inhoud..., want de inhoud van de artikels was niet van belang..., "wat ik daar nu bij leer" was ook niet van belang. Wel van belang was de hoeveelheid en het goed staan met de proffen... "want we krijgen elke dag punten..."... Ik kwam elke dag gefrustreerd thuis door die kinderachtige toestanden... maar in die vijf dagen heb ik geleerd om daar mijn eigen conclusies uit te trekken en er mij al bij al niet veel meer van aan te trekken en zelf mijne gang te gaan. Blijkbaar volgen de meesten die maestria... voor het diploma of voor de punten... en maar weinig om echt iets bij te leren..., en dat had Saulo al van in het begin gezegd..., terwijl mijn bedoelingen juist omgekeerd zijn... Nu goed, als het dan zo is..., dat ze maar doen... als dat voor hen het beste lijkt... Voor mij was belangrijk dat ik echt iets bijgeleerd heb deze week.

Nu zijn we begonnen met de eerste module van in totaal zes: een algemene inleiding met vooral het denken rond basisterminologie en systeemleer(totaal 20 uur). Daarbij krijgen we ook nog twee complementaire vakken (engels en computer) die zeker ook nodig zijn om de maestria technisch te vervolledigen :

1. Casusvoorstelling en oplossing : inleiding over de systeemtheorie : zes uur : interessant zoekwerk.
2. Doorgronden van de te gebruiken studiemethode gedurende de hele maestria : "Aprendizaje Basado en Problemas", die een methode is die hier gebruikt wordt in gans de faculteit geneeskunde. Daarover kregen we een theoretische les waarin vooral de voor- en nadelen van die methode uitgelegd werden, en we moesten ook nog zo'n les in de medische faculteit bijwonen:

Uit De Brieven Van Inge—wel en wee(3)

interessant en nodig als inleiding.

3. Conferentie over "het ethisch kader waarbinnen de maestria past" : interessant en vooral ondersteunend voor mij... want het lijkt in veel aspecten ook op "het ethisch kader van Tapori.

4. Engels, vooral met de bedoeling om op een strategische manier wetenschappelijke artikels te kunnen lezen . Voor mij een noodzakelijk kwaad (in totaal zullen we veertig uur krijgen) maar misschien word ik er na de proef die we donderdag kregen wel van vrijgesteld, want op zich zou zo iets voor mij wel interessant kunnen zijn... maar het niveau waarop het gegeven wordt, door het heel lage niveau engels van de anderen, zal voor mij niet veel bijbrengen... We zullen dus zien... of ik zou misschien vragen om beter een werk te krijgen dan in die lessen tijd te zitten verliezen.

5. Computerles : zou op zich ook wel interessant kunnen zijn, maar de inhoud van de lessen is helemaal niet aangepast aan wat we eigenlijk nodig hebben (we kregen bvb vrijdagmorgen twee uur les over het controlebord van de computer, wat eigenlijk heel bijkomstig is voor ons).

Alles samen een goed gemiddelde aan interessante lessen, en over de andere twee vakken heb ik vrijdagmiddag op een evaluatievergadering die onze proffen met ons deden, wel enkele suggesties gedaan die in dank werden afgenomen.

In Taporí was het ook goed deze week. Nathalia, de dokter die mij helpt, heeft me ook goed door deze week geholpen. Het is toch een goeie hoor. Zonder vragen heeft ze uit zichzelf meer patiënten gezien, tot zelfs na de middag, zodat het voor mij goed doenbaar was. Vrijdag hadden we onze klassieke vergadering over de middag om eens de week te overlopen en het was zo'n goed vergaderingske. Al ben ik 's middags soms al moe na de lessen en sleur ik me een beetje naar Pomasqui, telkens ben ik toch wel blij als ik er ben, want het zijn juist de collega's en de mensen zelf die me recht houden en die eigenlijk de reden zijn van al mijn inspanningen nu, en de goede samenwerking met Nathalia en haar droom om binnen enkele jaren een Taporí op te richten in het ecuadoraanse oerwoud wil ook veel zeggen... : we zijn niet meer alleen met ons dromen hier... In Pomasqui zelf zijn er al veel aan het meedromen... en de grenzen worden ook verlegd... Donderdagmiddag hadden we ook onze personeelsvergadering en het was goed en intensief. De hoofdbrok was de organisatie van het "Festival de comidas típicas" dat op palmzondag doorgaat : We gaan in het park van Pomasqui van

zes uur 's morgens (van voor dat de eerste mis begint, al is meneer pastoor weer niet akkoord, want we gaan zijn park vuil achterlaten...) tot om twee uur in de namiddag eten verkopen in acht verschillende standjes, met o.a. een Belgische hoek... met , ge moogt raden , pannekoeken met ijskreeem... Wij, als belgskes, hebben gepland om 500 pannekoeken te verkopen, sommige met suiker en andere met ijskreeem en we zijn goed reclame aan het maken... Gelukkig ben ik niet alleen, want Karen Depoortere en haar zus die hier nu voor de laatste weken ook op bezoek is, en Soetkin en Heleen gaan me helpen... We hopen met Taporí tijdens het festival toch minstens 2.000 usd winst te maken... Het is een hele organisatie, maar met het verdelen van de opdrachten en taken en als iedereen zijn verantwoordelijkheid opneemt... zou het moeten lukken... zelfs tegen meneer pastoor in... Dit wordt dus vervolgd en duim maar mee voor palmzondag...

Maandag 14 april

En dit weekend zijn we de hele tijd bezig geweest met ongeveer 550 pannekoeken te bakken en te verkopen op ons "festival de las comidas típicas" in Pomasqui ten voordele van Taporí... : ze vielen heel goed in de smaak en haalden alleen uit onze stand ongeveer 150 usd winst... Ook het standje "eendjes vissen", geleid door Heleen en Soetkin viel heel erg in de smaak, zodanig dat we wel kunnen zeggen dat we twee grote gaten in de ecuadoraanse markt ontdekt hebben : pannekoeken en eendjes vissen...

Nog een laatste mooi "lachertje" : Sarah begint al veel woordjes te schrijven..., gewoon op het gehoor af... En gisteren was ze bezig met een tekening te maken met een grote pannekoek erop, om ook aan ons standje te plakken ter informatie... En ze had er ook het woordje pannekoek bij geschreven... Maar hoe schrijf je dat nu als Spaanstalig kind waarin alle "oe's" als "u" geschreven worden... : Het resultaat was... : "panekuuk"...

Maandag 21 april

Hier blijven we op volle toeren ronddraaien... : thuis, Taporí, de maestria... Er is echt geen tijd om eventjes stil te staan...

Nu hebben we twee dagen vakantie gehad, witte donderdag en goede vrijdag, en er was wat tijd om bij te benen... en ook om een beetje uit te slapen... Het vorige weekend was er van uitrusten

Uit De Brieven Van Inge—wel en wee(4)

niet veel sprake geweest door dat "festival de comidas tipicas" in Pomasqui. Het globaal resultaat van het ganse festival was evenwel niet zo goed. De definitieve opbrengst kennen we nog niet helemaal maar zal rond de 400 usd draaien..., en dat voor in totaal ongeveer acht eetstandjes en de eendjes en paardrijden erbij... Wij met ons twee standjes hebben ongeveer de helft van de winst opgebracht... Hoe komt dat toch, denken jullie nu voorzeker.... ; het antwoord is weer typisch ecuadoraans... : gebrek aan planning en inzicht : Vele eetstandjes hadden niet eens uitgerekend hoeveel ingrediënten ze nodig hadden voor bijvoorbeeld 100 borden soep, en kochten bijgevolg dus veel te veel, en op basis van de gedane uitgaven werd ook niet de verkoopprijs van elk bord soep berekend... Zodanig dat veel standjes achteraf echt geld tekort hadden, minder inkomsten dan uitgaven... en dus echt verlies leden... Ze waren echt ontgoocheld... en ik vooral... triestig. Jammer genoeg moest ik nogmaals vaststellen dat toch echt wel enkele basiszaken ontbreken in het ecuadoraanse denken: inzicht en planning, de hoofdzaken van de bijzaken kunnen onderscheiden... Weer nog eens een confrontatie die tot nadenken aanzet, over onszelf en over hoe de dingen samen met de mensen aanpakken, over onze kinderen en hun toekomst. Ik blijf met zoveel vragen zitten..., vragen voor de mensen en voor mezelf : Waar willen wij en zij dan naartoe met onze fameuze "ontwikkeling"... Ik zit weer in een piekerfaze die me al enkele koortsblaren heeft opgeleverd... Maar goed, we doen altijd maar voort... want aan de ene kant kunnen we zeggen, zoals Socrates : Het enige wat ik zeker weet, is dat ik niets weet..., maar aan de andere kant kunnen we daarom toch niet bij de pakken blijven zitten en gewoon niets doen... In alle geval kan ik dat niet..., dus... we doen voort... en doen het eigenlijk ook wel met hart en ziel...

Maandag 28 april

zondagavond, de kindjes in bed, alles staat klaar voor morgen... Nog eventjes typen op de computer... en dan gaan slapen...

Het weekverslag blijft dezelfde toon aanhouden als de vorige : De maestria, Taporí en thuis... : De maestria blijft interessant en ik begin goed mijn draai te vinden. Wel kregen de laatste twee weken elke dag zes uur les, omdat er telkens wel een of andere vakantiedag in viel... Tijdens de week krijgen we altijd veel opdrachten... die hierdoor het werk in Taporí telkens 's avonds afge-

werkt moeten geraken... Ik zou zo graag meer tijd hebben, omdat er altijd nog veel blijft op het lijstje "nog te lezen" staan... Maar goed, ik denk dat ik het goed doe, en de punten blijven ook goed.

Deze week was het hoofdonderwerp van de lessen "los determinantes de la salud" : een systematisch overzicht van alle factoren die de gezondheidstoestand van de mensen mee beïnvloeden: heel verhelderend aan de ene kant, maar aan de andere kant zo omvangrijk dat je ook door het bos de bomen zou verliezen... Nu goed, het was interessant, en het mooiste is voor mij om elke vrijdag na de lessen een klein blaadje te schrijven waarin ik het geleerde tracht toe te passen op Taporí... Deze week hadden we vrijdagmiddag nog interdisciplinaire vergadering, de vergadering waar alle personeelsleden van Taporí die werken met de kindjes met handicap aan deelnemen, en ik heb een half uurke "les gegeven" over datgene wat ik aan het leren ben : over vraag, aanbod en offerte van diensten in Taporí en ook over die factoren die de gezondheidstoestand beïnvloeden . Ewel, het was heel goed : iedereen heel geïnteresseerd en verhelderend voor iedereen... Zo doe ik van nu al wat ik beloofd heb in verband met de doelstellingen van het studeren van de maestria...

Dinsdag 6 mei

De maestria blijft heel interessant en tot nu toe lukt het wel met de nodige inspanningen en energie. Wel heb ik een beetje moeten inbinden wat Taporí betreft . We hebben na onderlinge overleg mijn uren in de consultatie veranderd en nu ga ik alleen maar twee namiddagen per week maar dan wel telkens 6 uur, van 13.00 uur tot 19.00 uur. Voorheen was het gespreid over drie namiddagen en in totaal 14 uur, maar aangezien de patiënten voor mij meestal toch op afspraak komen, bijvoorbeeld kindjes met een handicap voor opening van een fiche, zwangerschapscontrole of familieplanning, consultatie met een serieuze psychologische factor..., is het voor hen niet erg en is het voor Felicita gewoon een kwestie van regelen. En voor mij spaart het veel tijd uit, en kan ik nu op maandagnamiddag op de uief blijven om te studeren... zodat ik de maandagavond niet meer moet werken en ik dus nu aan de computer kan zitten...

Het is dus een kwestie van organiseren en reorganiseren... en zo lukt het wel... Het blijft hier toch een gepuzzel met telkens nieuwe veranderingen..., alhoewel ik soms toch wel eens weer de

Uit De Brieven Van Inge—wel en wee(5)

gewone rust zou willen hebben... Maar wanneer zal dat zijn... ??? Saulo is zaterdagmorgen heel vroeg voor 35 dagen vertrokken naar de USA en belde vanavond... natuurlijk om het nieuws over ons kindje te weten... en ze stellen het goed. Ze hadden al vijf optredens en hij klonk content. Hier is het wel wat moeilijk voor de gastjes, zeker voor Elisa die helemaal niet begrijpt hoeveel en hoe lang 35 dagen zijn...

In Taporí hadden we vrijdag onze jaarlijkse vormingsdag die we deze keer in twee opgesplitst hadden : In de voormiddag hielden we een heel systematische analyse van Taporí zelf, onder de leiding van iemand van buiten Taporí die dat analysesysteem goed kende, en we zijn goed vooruit geraakt, en met als algemene voorlopige conclusie dat Taporí van binnenuit toch wel heel sterk staat, hopelijk sterk genoeg tegen alle mogelijke externe moeilijkheden en bedreigingen waar ook rekening moet mee gehouden worden... En in de namiddag hadden we het meer over de ideologie van Taporí zelf en werkten we naar aanleiding van vier grote vragen die Taporí-Bolivië ons opstuurde : Nathalia en Luz gaan eind juni, op verkiezing van de taporíploeg in zijn geheel, als onze vertegenwoordigers naar Bolivië om daar deel te nemen aan een internationaal forum van 10 dagen waar in totaal mensen van 18 Spaanssprekende landen aan zullen deelnemen. Het programma ziet er goed uit, en van hieruit probeerden we met veel vragen en twijfels van onze kant, alles goed voor te bereiden... Om de onkosten van de reis zelf wat te dekken, zullen ze een tombola organiseren... Na die vormingsdag vergaderde ik nog met Alicia over een aantal coördinatiepunten... die ook goed opgelost raakten.

Zondag 25 mei

Dag allemaal, het is lang geleden dat ik nog eens op mijn gemak kan schrijven : Ge kunt niet geloven hoe ik aan het genieten ben vandaag : een dag zalig niets doen, niets moeten doen, en op mijn gemak een en ander afwerken. De gastjes voelen precies ook de rust en spelen gans de tijd mooi. Ik heb spaghettisaus gemaakt en een broodpudding en straks komen nog Brenda en Camilla spelen voor een uurke of drie. Het is zo lang geleden dat het nog zo rustig was, en ik geniet er zo van.

Gisteren werkten we in de maestria de eerste inleidende module af met een integraal examen... Ik had er een werkweek van 52 uur op zitten... en het was wel genoeg zo. Maar het examen verliep naar mijn gedacht goed. We zullen zien volgende week als we

de punten krijgen. Het vroeg wel wat inzicht en overzicht over gans de leerstof van de voorbije negen weken, maar het lukte wel. Het was dus wel veel studeren geblazen deze week, maar met het grote voordeel dat het echt interessant blijft.

Het eerste onderdeel omvatte een inleiding met vooral werken en lezen rond basisbegrippen, -concepten en basisprincipes: "ziekte", "gezondheid", "gezondheidsprobleem", "volksgezondheidsprobleem", "vraag" en "nood" en "offerte", determinanten over ziekte en gezondheid, de relatie "gezondheid" en ontwikkeling. Dat alles werd theoretisch ingekaderd in de systeemtheorie die voor mij toch wel helemaal iets nieuws was, en vooral een instrument om de dingen te schematiseren. Daarna werden bredere thema's als "primaire gezondheidszorg" en "participatie door de bevolking" aangebracht en leerden we hoe de actoren te bepalen die "zouden" moeten meewerken in de uitwerking van een gezondheidsprogramma. Er kwam veel ethiek en basisprincipes bij kijken. Elke week werd dus zo een thema aangesneden en kregen we een literatuurlijst voorgeschoteld waaruit we artikels konden kiezen om te lezen. Op zich betekende dat al zo'n tien uur werk per week. En daarnaast hadden we ook nog twee hoofdstukken statistiek, met als bijlage een computerprogramma om statistische gegevens te verwerken en ook nog een algemeen blok computer waarin we nog eens Word en ook Excell en Powerpoint zagen. En dan was er ook nog engels, maar dat was voor mij niet een groot probleem alhoewel het na zoveel tijd toch wel interessant was om eens wat theorie te herzien. En als laatste is er ook nog een vak "literatuurstrategie" en "strategisch zoeken in internet"...

Volgende week begint een nieuwe module die acht weken duurt, waarvan ik de laatste twee zal missen, maar wat blijkbaar geen probleem zal zijn : Ze zullen me opdrachten meegeven. En daarna begint de derde module, na eerst enkele weken vakantie, die "modulo de campo" heet en een eerste onderdeel is van "onderzoekswerk" op het terrein. Ik mag dat in Pomasqui doen, en in het eerste onderdeel gaat het vooral over een analyse van de situatie : Daar heb ik gelukkig al veel informatie voor klaarliggen, en ik hoop dus dat het de eerste maanden als we terug hier zijn, wat rustig of in alle geval "zelf te regelen" is.

Tot nu toe is de balans dus zeker positief : het is wel veel zwaarder dan ik gedacht had op voorhand, maar de inhoud maakt alles goed.

Intussen werkt hier nu ook weer een Belg in de plaats van Govert en er kwam ook al iemand van het tropisch instituut op werkbezoek. Blijkbaar is het voor hen ook interessant een Belg als student te

Uit De Brieven Van Inge—wel en wee(6)

hebben en we hadden al enkele goede gesprekken. Wat voor mij ook heel ondersteunend is, is dat mijn visie op "werken in de gezondheidssector" ongeveer dezelfde is als die van de professoren van de maestria, wat niet voor iedere medestudent zo is. De meeste zijn nogal paternalistisch en autoritair ingesteld, wat dan wel problemen met zich meebrengt omdat op die manier ganse schema's doorbroken moeten worden...

We doen dus goed voort en tellen de weken af... : nog zes..., dus goed te doen...

In Pomasqui werk ik nu twee namiddagen, telkens 5,5 uur, op woensdag en vrijdag. Ik heb echt de maandag moeten afschaffen omdat het echt niet meer te doen was. En als je de uren optelt... dan kom je nog aan een schoon gemiddelde van ... tussen de 45 en 50 uren per week " bezig zijn...". Genoeg voor een zwangere alleenstaande moeder van drie kinderen want Saulo is met de muziekgroep nog steeds in de States en stelt het goed.

Het werk in Pomasqui blijft me bij de realiteit houden en geeft me telkens weer nieuwe energie om voort te doen... De consultaties blijven boeiend... en heel diepgaand... Deze week is de mama van Juan Carlos..., dat kindje dat thuis uitgehongerd werd, opnieuw bevallen : weer helemaal alleen, donderdagnacht, thuis. Het is wel een goed kindje, een jongentje van 3 kg. We hebben het vrijdagmiddag verzorgd : navelstreng goed afgeknipt en verzorgd, druppeltjes in de oogjes en konakion in het mondje... En weer ging gans de tijd door mijn hoofd : zo'n gaaf kindje... en welke toekomst ligt voor hem in het verschie... Welke kansen heeft het... ? Aan ons een deeltje van de verantwoordelijkheid en de mogelijkheid om deuren open te doen... De laatste tijd hebben we nogal wat serieuze verhalen met pasgeboren kindjes... Twee baby'tjes werden thuis zonder hulp geboren (wat op zich al heel veel zegt over de algemene situatie van de mensen... : geen geld, en geen achterban...) en allebei de kindjes werden bij ons binnengebracht op de consultatie in heel slechte omstandigheden : het ene met een heel stokkerige ademhaling, 16 dagen oud, met een algemene infectie over gans zijn lichaam. Het werd in het ziekenhuis geïntubeerd en verbleef er 20 dagen. Haar mama had de navelstreng afgeknipt met een gewone schaar en daardoor waren microben via de navel in het bloed van het kindje geraakt. Nu is het weer thuis van maandag, met een heel voorzichtige prognose... Woensdag kwam de mama ermee op de consultatie... Het kindje weegt nu, op anderhalve maand leeftijd... 2.200 gram... en is thuis... En de mama, die kenden we al van vroeger, maar was gedurende een jaar of vijf niet meer naar Taporí gekomen... : uit schrik, schaamte, angst om opnieuw aan het

verleden herinnerd te worden? Ze is nu 25 jaar en is ondertussen al vijf keer bevallen... Haar eerste kindje - ik heb er zoveel jaar geleden waarschijnlijk iets over geschreven- werd door haar nieuwe man doodgeslagen... Nu leeft ze nog altijd met die man samen, met wie ze ondertussen vier kinderen heeft, maar die man zit in de gevangenis ... Kunt ge er nog aan uit... ? Nu, voor ons is het belangrijk dat ze teruggekomen is, en ons nieuwe kansen geeft om verder te werken... zodat "gezondheid" en "ontwikkeling" niet een theorie van de maestria blijft... maar werkelijkheid kan worden... Het ander baby'tje heeft tijdens de bevalling thuis een serieuze hersenbloeding opgelopen, en kwam helemaal geel op de consultatie toe. Het moest ook naar het ziekenhuis waar drie bloedtransfusies gebeurden en waar alles ondertussen nog gecompliceerd geraakte met een stuk "rotte darm" (voor de dokters ter zake : enterocolitis necroticans). Hoe die historie zal eindigen... : we vrezen en hopen...

Vrijdag hadden we als afsluiter dan ook nog een kleine coördinatievergadering, wat we toch wel een keer per maand moeten doen, met Alicia en Franklin... De overgang is niet zo vlot verlopen als ik gehoopt had, maar het heeft niet zozeer met ons te maken, maar wel met het feit dat Franklin vader werd van de tweeling, waarmee alles naar verluidt goed gaat. Maar de mensen van Taporí hebben blijkbaar wel begrip opgebracht, maar toch, die situatie mag niet blijven duren, en gisteren werden enkele puntjes op de i gezet. Nu, al bij al mag ik zeker niet klagen, want het blijven allemaal heel gemotiveerde mensen die echt van plan zijn om voort te doen... En ik heb ook voet bij stuk gehouden, en kan ook niet anders, om echt alleen maar de functies en taken uit te voeren die aan mij uitbesteed werden. Het is dus een jaar vol veranderingen, verwachte en onverwachte... en zo blijft het leven boeiend...

Zondag 15 juni

Beginnen met goed nieuws...Ik ben dinsdag 11. vooreen laatste controle hier in Ecuador naar de gynaecoloog geweest...alles was echt heel goed...het boeleke zit op zijn juiste plaats, gewicht en grootte zijn ok, mijn bloeddruk blijft heel goed...ten gevolge van het vele studeren en de kinder aspirientjes???.we zijn al 31 weken ver.....

en
we hebben schone dingen in het verschie...

Morgen komt er weer een dag om goed voort te doen en te blijven verlangen: nog drie weken.

Het verhaal van Juan Carlos Arcos die 1 jaar en vier maanden oud werd... (I)

Het is warm en de vliegen onderbreken de hele tijd. Ze vliegen overal rond en er plakken er zoveel aan de onderkant van de zinkplaten van het dak van het huisje... Het zijn er wel honderd,... of duizend... De vliegen zijn nog het lastigst van al, met hun gezoem ...en zie ze lopen over het gezicht van het kindje dat daar slaapt op een hoop vodden...

Juan Carlos is iets meer dan één jaar oud... maar dat weten alleen maar diegenen die hem kennen... want op het eerste gezicht lijkt hij veel kleiner en jonger... Zijn haartjes zijn heel fijn en hij heeft er niet veel. Ze plakken op zijn voorhoofdje van het zweet... Een vlieg loopt over zijn oogleden... Als hij zijn oogjes opendoet, lijken het wel kersen, zo mooi... maar ze kijken niet... Hij laat zijn ogen kijken naar het oneindige... Ze zijn triest... helemaal leeg en zonder vreugde... En de vliegen die hun best blijven doen om alleen maar lastig en vervelend te zijn, proberen te drinken van de nectar die zachtjes uit zijn mondje loopt. Hij hoest heel zwak en beweegt zijn magere en kleine lichaampje bijna niet. Zijn beentjes liggen bloot... vel over been... en vol wansmakelijk ongedierte dat schurft heet. Die parasieten eten hem beetje bij beetje op, zoeken de vochtigheid van al zijn lichaamsplooien op... Zijn huid is helemaal kapot van ziekte en armoede, en van de ruwe doeken die stinken naar urine... de geur van de armoede...

Het is bijna drie maanden geleden dat Juan Carlos ziek werd..., dat zijn lichaampje opdroogde en alleen zijn buik groeide en opzwol, zo hard als een ballon. Hij vraagt niets en blijft stil liggen als hij zijn donkere ogen opent. Hij kijkt naar boven en misschien gelooft hij wel dat het de hemel is en wil hij alleen maar blijven slapen... Maar enkele handen nemen hem op... Zijn natte kleertjes schuren over zijn vel en het brandt. Hij wou zo graag dat

iemand hem krabde onder zijn oksels... want er zitten daar miljoenen parasieten die hem bijten en prikken... Hij kan alleen maar huilen... en de parasieten in zijn buik schreeuwen om eten... Ze kronkelen zich voort door al zijn darmen... Een zachte en gladde lintworm komt even naar buiten gekropen en zijn moeder ziet hem... Ze probeert hem te pakken, maar de glibberige lintworm kruipt vlug terug naar binnen... Ze doet hem een broekje aan en zijn voetjes blijven bloot... Ze zijn zacht... want ze willen niet meer lopen op de koude vloer... Zijn moeder zoekt soms nog de afdrukken van zijn blote voetjes op vloer..., nat van de urine... en in haar dromen volgt ze die pasjes naar buiten... Maar hij blijft stil in het bedje liggen, te wachten om het gezicht van zijn moeder te zien... net zoals vroeger toen hij haar zag en lachte en guldig wegliep naar buiten... met zijn twee tandjes bloot... Zo was Juan Carlos vroeger... het kindje dat het meest schaterlachte in het huis..., want hij was niet alleen... Er wonen zoveel mensen in dat huisje : zijn grootouders, zijn nonkels en tantes met nog meer kinderen... Het ene bed staat tegen het andere... en het andere tegen nog een ander... met ertussen kisten vol met ik weet niet wat... 's Nachts was het moeilijk in slaap te geraken... : stemmen, geluiden, het zuchten van een man en een vrouw in een liefdesmoment... en de geur van tientallen oude schoenen... overal rond... en buiten een hond die huult van de honger...

Juan Carlos slaapt nu op de rug van zijn moeder... Hij gaat met haar mee en voelt de adem van die bleke vrouw met ingevallen, zwarte ogen... Ze neemt hem mee, omhoog en omlaag... naar een huisje met een afgeblakerde houten deur... Ze klopt en gaat binnen... Ze legt hem op een vuile tafel en doet zijn schamele kleertjes af. De curandero wrijft over zijn huid en spuwt alcohol met kruiden over hem... Juan Carlos weent ... want de alcohol bijt in zijn zieke huid...

Het verhaal van Juan Carlos Arcos die 1 jaar en vier maanden oud werd... (2)

De curandero zegt dat het goed is om te wenen... Dat met zijn gehuil alle hekserij uit zijn lijfje gedreven wordt... Daarna pakt hij een handvol ruwe planteblederen en wrijft hard over zijn lichaampje... Het kindje kan niet meer huilen van de pijn en blijft ademloos liggen... Zijn gezichtje wordt blauw en zijn moeder heeft hem een harde klap... Hij geeft een luide schreeuw...

Zijn moeder betaalt de "genezing" en gaat tevreden terug naar huis... De curandero heeft gezegd dat het kindje met nog drie genezingen er weer helemaal bovenop zal zijn... Ze gaan terug naar huis want het is al avond... Gans de familie kijkt naar een mexicaanse soapserie op een oude televisie... De serie heet "Ook rijke mensen huilen...". Sommigen liggen al in bed,... anderen zitten op de grond... Juan Carlos wordt ook in bed gelegd en zijn moeder gaat een bord spaghettisoep opwarmen dat nog overgebleven was in de kom... Ze probeert hem de soep te geven... zonder naar hem te kijken... want ook zij kijkt naar de televisie... Juan Carlos proeft een beetje van de bouillon maar de spaghetti spuwt hij weer uit... Zijn ouder neefje ziet het..., pakt de spaghetti die op zijn truitje plakt en eet hem smakelijk op...

En weer komt een nieuwe nacht... en Juan Carlos is bang in het donker... want zijn oogjes zien niets en zijn buik doet ongelooflijk zeer... De diarree houdt niet op... en hij wordt er helemaal nat van ... Zijn moeder ververst hem één keer... en dan niet meer... tot de volgende morgen...

Die morgen regent het... In het huisje ruikt het naar koffie... en in zijn handje wordt een brok brood gestoken... Maar hij heeft niet eens speeksel..., zijn mondje is zo droog... net zo droog als zijn huid...

Dokter Inge is gekomen en kijkt

naar hem..., onderzoekt hem en luistert... Een diepe zucht ontsnapt haar... en haar gedachten blijven helemaal wit... Ze weet niet welke ziekte het eerst aan te pakken... en ze vraagt zich af of zijn lichaampje wel nog medicatie zal verdragen... Ze schrijft een voorschrift en geeft ook de medicatie mee... maar ze weet dat het helemaal niet voldoende is : "Juan Carlos moet naar het ziekenhuis... anders gaat hij dood..."

Zijn moeder gaat weer naar buiten en gelooft niet wat de dokter zegt... Ze wil geld om de drie ontbrekende genezingen bij de curandero te betalen... Ze wil en kan niet geloven wat de dokter zegt... want haar eigen moeder weet alles zoveel beter : "de diarree is door hekserij en tovenarij.. en door het "slechte oog" en de "slechte lucht"..."

Ze gaat terug naar huis en legt de medicatie op een houten koffer... en ze vult enkel een glas water van de kraan en geeft het aan Juan Carlos... en het kindje drinkt en drinkt en drinkt...

De moeder blijft geloven in de curandero en na de derde genezing... gebeurde echt iets bijzonders... Die dag was Juan Carlos zoveel beter... De curandero had een genezing gedaan met wijnruitkruid dat goed is tegen de hekserij en de kleine kwam er bovenop, met lichtjes in zijn ogen... Hij voelde geen pijn meer... Gans die dag was mooi... en die avond at hij heel veel en ze legden hem blij te slapen... Iedereen was gelukkig die avond... maar het meest gelukkig nog was Juan Carlos... Want al zijn ongemakken hielden op... Zijn hart deed geen pijn meer..., het bleef heel stil en rustig... maar toen, enkele tijd later op die avond klopte het niet meer... er speelde enkel nog een zachte glimlach om zijn lippen... Juan Carlos leefde één jaar en vier maanden.

Medicina Indigena en “Westerse” geneeskunde

Het schrijnend verhaal over Juan Carlos Ramos is een typisch voorbeeld over de tegenstellingen tussen de “inheemse geneeskunde” zoals die bvb. in Ecuador nog altijd uitgeoefend wordt en de aanpak van de “Westerse geneeskunde” die Inge wil gebruiken.

Het is een mooi voorbeeld om er antropologische en sociologische studies aan vast te koppelen: de tegenstelling tussen twee werelden, die van de ‘moderne medicatie’ en die van de ‘tovenarijen en kruidendrankjes’.

De moeder heeft de aanpak van Inge niet gevolgd, niet omdat ze dat niet zelf wou, wel omdat haar geloof in de indigenageneeskunde sterker is. Inge maakt zich daarover niet meer kwaad: het is gewoon de pure realiteit: de curandero, genezer of dokter van de andere geneeskunde, beïnvloedt zeer sterk de mensen en bezweert hen te geloven wat hij of zij zegt en voorschrijft: anders gaat het kind zeker dood!

Eén van de uitspraken van de curandero in kwestie is dat de twee geneeskunden niet mogen vermengd worden....een typisch gegeven om tijdens de vakantie met geïnteresseerden eens door te praten!
Het zijn dergelijke uitspraken die Inge

aanhaalt om te blijven zeggen dat dat haar werk zo boeiend maar soms ook zo moeilijk maakt, des te moeilijker omdat het hier om leven en dood gaat.

De mama heeft dan de tweede en derde genezing laten doorgaan, twee dagen voor Juan Carlos gestorven is: het heeft niet mogen baten.

Het wijnruitkruid, “ruta graveolens” wordt dikwijls gebruikt om de bevalling te induceren of om nog heviger weeën op te wekken.

Maar het kruid heeft ook nog een niet onbelangrijke betekenis nl. dat het de “slechte geesten” buiten het huis houdt. Daarom wordt het dikwijls geplant bij de ingang van het huis. Dus gaat de curandero het ook gebruiken om de “hekserijen” te verdrijven: ook Juan Carlos was volgens hem behekst....

Het kruid heeft ook een zeer sterke geur maar is bij gebruik in thee verrassend zoet en lekker.

Over het geheel van dit verhaal en alles wat errond hangt schrijft Inge: “Zeg nu nog dat het leven hier niet interessant is...! En zo zou ik nog uren kunnen doorvertellen....en ik blijf ook maar altijd bijleren.”

INGE en SAULO voor enkele weken op vakantie !

Na twee jaar zal het op 6 juli zover zijn.....weer eens voet aan wal in België en met gezin en familie vakantie nemen, wat uitrusten, bevallen ook, herademen en....begin september weer aan de slag gaan.....
haar bereiken?

**Inge zal kunnen beschikken over een GSM en dus makkelijk bereikbaar zijn:
0494 82 41 73**

Parkeerplaats is er achteraan de kerk in Gullegem—je stapt zo De Cerf binnen.

Vooraf kan je met Inge een babbel slaan in de zaal zelf: Inge is er vanaf 19 u present. Achteraf is er natuurlijk weer gelegenheid voor een weerzien.

De Kracht Van Vrouwen In Oorlog en Vrede

11 juli 2003 om 20 u in

De Cerf te Gullegem

Door Agnes Bruneel

Begin: om 20 uur stipt.

Inkom: 10€

"Dit programma brengt de vrouw in beeld en klank met haar heel uiteenlopende 'oorlogservaringen', zowel vroeger als nu, evenzeer uit onze streken als elders in de wereld.

Het stelt de vrouw voor als slachtoffer of vervolgte, maar ook als initiatiefneemster voor een nieuw bestaan voor haarzelf en haar kinderen. De kracht van vrouwen komt daarin naar boven. De kracht die haar leven en dat van haar geliefden redt, maar die ook leidt tot vrede.

Het is een voorstelling waarin de strijdlust aangewakkerd wordt om toch maar handen te geven aan vrede. Het nijpt het publiek bijwijlen de keel toe en laat hopen dat vrede ooit de oorlog zal verstoren.

Deze performance mag als een pacifistisch pleidooi beschouwd worden.

De teksten en liederen zijn van Gioconda Belli, Dorothée Sölle, Anton Van Wilderode, Hugo Claus, Pablo Neruda, Herman van Veen, Stef Bos, Bertold Brecht en anderen."

Belangrijk misschien nog: tijdens de voorstelling is er opvang voorzien voor de kleintjes.....

Kaarten?

Bij Agnes Bruneel, Overheulestraat 56 8560 Moorsele
056.41.03.88 of via n.stockman@pi.be

Bij Etienne Debrouwere, Olmenlaan 30 8560 Moorsele
056.41.43.68 of via edebrall@skynet.be

✓ *ogel van papier*

Vragen of opmerkingen bij

De ouders van Inge:
Etienne en Brigitte Debrouwere-Allegaert
Olmenlaan 30
8560 Moorsele

Telefoon&fax: (056) 41 43 68

NIEUW EMAIL ADRES

E-mail: edebrall@skynet.be

HOE INGE CONTACTEREN ?

BRIEVEN/ZENDINGEN onder gesloten omslag mogen nog altijd met de frankering van Belgisch posttarief verstuurd worden **via de ambassade**. Pakjes worden **niet** meer aanvaard.

Inge Debrouwere- Saulo Diaz
Ambabel Quito Ecuador
c/o Minbuza A.43
Karmelietenstraat 19
1000 Brussel

Telefoon/Fax/Email

Tel en Fax 00 59 32 288 62 29

Email: debringe@ecnet.ec

Websites:

<http://www.ecuador.org/news.htm>

<http://home.tiscali.be/heleen.soetkin>

FINANCIËLE STEUN

Met fiscaal attest

(vanaf 30€, verspreid over één of meer giften in hetzelfde jaar) :

– Via Kontinenten:

000-0718676-03

Doorniksesteenweg 149

8500 Kortrijk

Vermelding: Inge Debrouwere Ecuador

(Kontinenten stort het volledige bedrag door)

Zonder fiscaal attest :

083-2520839-06

Inge Debrouwere

Moorsele

Vermelding: Project Tapori

BRIEVEN/ZENDINGEN onder gesloten omslag mogen nog altijd met de frankering van Belgisch posttarief verstuurd worden via de ambassade.

INGE EN SAULO ZIJN ENKELE WEKEN IN BELGIË VANAF 6 JULI

HUN TELEFOONNUMMER HEEL DIE TIJD:

0494 / 82 41 73

